

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NA NEKAJ VEČ KOT
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvršeni obiski,
nadalje in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 28 — Štev. 28

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 10, 1942 — TOREK, 10. FEBRUARJA, 1942

Volume L. — Letnik L.

POŽAR NA LADJI "NORMANDIE"

POŽAR JE IZBRUHNIL PO NEPREVIDNOSTI PRI DELU Z ACETILINSKIM REZILOM.
2500 DELAVCEV JE BILO NA LADJI. — PREKO STO JIH JE POŠKODOVANIH

Včeraj je na največjem in najnovejšem francoskem parniku Normandie na pomolu ob vznožju 49. ulice v New Yorku nenadoma izbruhnil požar in gorelji del razkošnega parnika je bil takoj zavrt v plamen. Ko je parnik pričel goreti, je bilo na njem 2500 delavcev, ki so delovali parnik, da bi v kratkem odplul. Delavci so se na vse načine rešili: nekateri so poskakali na pomol, drugi v morje, nekateri so se spustili s parnika po vrveh, nekateri pa so se z rešilnimi čolni spustili v reko.

Veliki parnik je ameriška mornarica zaplenila in ga prekrstila v Lafayette. Parnik je bil namenjen za vojaški transport in bi mel kmalu odpluti iz New Yorka.

Požar je nastal ob 2.30 popoldne in sicer na ta način, da je po neprevidnosti nekega delavca acetilinska luč zažgala kup rešilnih pasov v salonu na promenadnem krogu. Neizmerne množine vode so brizgale nallje na parnik, tako da se je proti večeru pričel nagibati nje ob 7 zvečer je bil nagnjen v lotu 20 stopinj. Okoli dveh ponoči pa se je veliki parnik prevrnil.

Skoro popolnoma so zgoreli trije gorelji krovi in škoda cenijo na \$5.000.000.

Parnik sedaj leži kot ranjen velik in vodi ob pomolu in njegovi krovi do polovice gledajo iz vode. Poveljniški most je do polovice v vodi, veliki dimniki pa leže na ledu.

Predno se je parnik prevrnil, so iz njegove bližini odpljali vse vlačilne in druge ladje in na njegovem krogu ni bilo nikogar. Ko se je zvalil na stran, je nastal velik ropot, ko je pokal led in voda je zasumela.

Admiral Adolphus Andrews, poveljnik tretjega mornariškega okrožja, je ob 12.55 ponoči zapovedal, da mora vsakdo zapustiti parnik ter je vse ladje v bližini ukazal odpljati na Hudson. Parnik je tedaj z zadnjim koncem že počival v blatu, kajti teža vode ga je potisnila zelo nizko. Ko pa je prišla plima, se je parnik zopet dvignil in tedaj se je preobrnil.

Pri gašenju je bilo ožganih 210 ljudi, od katerih je eden umrl. 109 jih je bilo odpeljanih v razne bolnišnice, 90 pa ima manjše opekline.

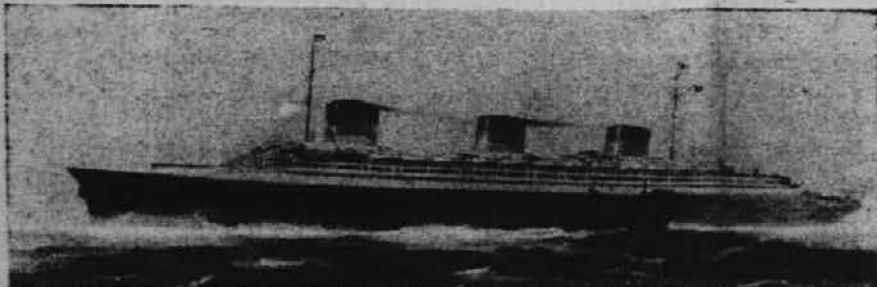
Po zatrdilu gasilskega maršala Thomasa P. Brophyja bi bilo mogoče požar kmalu pogasiti, ako bi bil takoj poslan alarm. Toda delavci so sami skušali pogasiti ogenj in so pri tem zamudili četrte ure. V tem času pa se je požar že razširil na tri gorelne krove.

"V primeri na velikost parnika," je rekel admiral Andrews, "je škoda majhna, toda izgubljenega je mnogo časa."

Čankajšek v Indiji

Kitajski vrhovni poveljnik general Čankajšek je prišel v Delhi v Indiji, kjer je imel važna posvetovanja z angleškimi

Slika predstavlja ladjo Normandie, ki je bila preje last Francoske parobrodne črte, zdaj pa v službi ameriške mornarice pod imenom Lafayette.

Strah pred komunizmom je nepotreben

Sir Stafford Cripps, trdi, da je strah proti komunizmu bajna senca. — Skupni narodi potrebujejo v največji meri zaupanje.

Angleški poslanik v Moskvi Sir Stafford Cripps, ki se je pred kratkim vrnil v London, pravi, da je strah pred ruskim komunizmom odveč in neutemeljen in piše o tem naslednje: "Anglija, Združene države in Rusija se bore proti enemu skupnemu sovražniku, ker vsi posamezno ljubimo svojo svobodo in svojo pravico, da odločimo sami, kako hočemo živeti."

"Vsi smo podpisali Atlantski čarter."

"Združene države in Anglija morate enkrat za vselej zavreči svoj 'rdeči strah.' Popolnoma jasno je sedaj, zakaj so Hitler in njegovi tovariši tako zelo oznanjali 'strah pred bolševizmom.' To je bila največja Hitlerjeva 'peta kolona', s katero je sejal razpor med svojimi nasprotniki. Zadnjih 10 let je Hitler vočil to agitacijo in je skoro uspel."

"Sedaj pa, ko smo vse to spregledali, se moremo otresti vsega nepotrebnega straha in vsakega sumničnega ter se moremo lotiti konstruktivnega dela za bodočnost."

"Rusi ne zahtevajo, da bi postala komunistična kaka država izven Sovjetske Unije, niti pa v mejah Sovjetske Unije od nobene države ne zahtevamo, da bi zapustila komunizem. Ne politično, ne gospodarsko ne bomo ruvali eden proti drugemu v namenu, da bi škodovali svojemu političnemu nasprotniku."

"Po zmagovitem koncu sedanje vojne moramo skupaj z Rusijo ali preobraziti svet, ali pa moramo iti vsak svojo pot. Brez skupnega sporazuma bo mir mnogo bolj tragičen, kot pa vojna."

SENATOR WHEELER ZA EDINSTVO

Senator Wheeler, ki je bil vedno največji nasprotnik predsednika Roosevelta zaradi njegove vnanje politike, je rekel, da je po napadu na Pearl Harbor bila potrjena njegova trditev, da Združene države niso pripravljene na vojno.

"Ko je v Evropi izbruhnila vojna," je rekel senator Wheeler, "sem ponovno rekel v senatski zbornici, da nismo pripravljeni, da bi mogli iti v vojno."

poveljniki.

Ž njim je prišla tudi njegova soproga in oba sta nekaj dni gosta angleškega podkraja.

"Ali mora biti sodelovanje ali pa bo zmešnjava."

"Sodelovanje se ne pomeni, da izročimo svojemu tovarišu vse, kar imamo. Sodelovanje pomeni, da je treba skupno izdelati načrte, ki bodo določali, kaj kdo dobi in kaj da, samo da je dosežen skupni cilj."

"Ako moremo enkrat vsvariti oziroma zaupanja med vsemi tremi državami, kar sedaj še ne obstoja, tedaj mislim, da moremo priti do skupnih zaključkov."

"Najpoglavnejši evropski sporazum je samo eden. Sovjetska vlada je rekla 'nikdar več' — nikdar več ne sme biti Evropa in svet podvržena smrtnemu boju vojne. Nemčiji mora biti za vselej odvzeta moč, da bi se kdaj ponovila svoja agresivnost v letih 1939-1941."

"Vsi smo edini v želji, da po tej vojni pride nova organizacija za stalni mir in močnejša kot pa je bila po prvi svetovni vojni."

"Uverjen sem, — kar mi je znano iz najvišjega sovjetskega vira, — da Sovjetska Unija iskreno želi delovati skupno z Anglijo in Ameriko po sedanji vojni in hoče že sedaj pripraviti vse tako, da bo mogoče z delom takoj pričeti."

"Toda Rusi imajo mnogo sumničelj; tako jih imajo mnogi v Angliji in Združenih državah in sicer vsled napetne mednarodne politike in delovanja na obeh straneh, toda na podlagi strahu pred tekmovalno gospodarsko politiko."

"Med seboj se moramo na kak način prepričati, da v bodočnosti ne bomo eden drugemu nasprotovali v katerikoli stvari."

Boj za Singapur

Sinoči je bilo uradno naznanjeno, da se je močan oddelek Japoncev izkrcal na zapadnem koncu Singapur otoka in da so se Angleži umaknili proti jugu.

Poročilo angleškega vrhovnega poveljstva pravi, da so se morali Angleži umakniti pod prevelikim pritiskom japonskih streljavev in artilerijskega ognja.

To je sedaj prvič, da je kak sovražnik stopil na otok Singapur, odkar si ga je Anglija osvojila pred 123 leti.

Poročilo iz Tokija pravi, da so se japonski vojaki izkrcali na Singapur otoku in da so se padali polastili letališča v Tenga, 10 milj severno od trdnjave Singapur.

Ko se je japonska armada izkrcavala na otoku, so grmeli topovi z obeh strani in izgledalo je, kot da je ves otok v ognju. Japonski topovi so pričeli ob 7.30 zvečer strahovito grmeti, tako da se je zemlja tresla.

Japonci so se poslužili zgodnjega jutranjega časa, predno je posvetila luna in je prišla osenka. Tedaj so pričele majhne ladvice prevažati vojake iz Malaje na Singapur.

Tekom dneva so bili vroči boji, v katerih so Japonci posebno vporabljali streljavec. Angleži so jih odbijali s svojimi Hurrikani in so izstrelili tri sovražne aeroplane.

Poveljnik angleške armade, ki brani severni del Singapura, general Henry Gordon Bennett, je sporočil, da ima položaj v "rokah" in da upa, da si bo izgubljeno ozemlje zopet osvojil. Na svoje vojake pa je izdal dnevno povelje: "Zmaga ali smrt!"

Kitajci porazili Japonce

Kitajsko vrhovno poveljstvo naznanja, da so Kitajci v svoji protiofenzivi v okolici Kantonu zopet zavzeli Vajcov in da Japonci beže na vse strani. Druga kitajska armada pa je vkorakala v Pokio, nekoliko dalje proti zapadu. Kot pravi poročilo, so Japonci imeli nad 1000 mrtvih.

KUPIJTE DEFENSE BONDS
in DEFENSE SAVINGS STAMPS

Rusi zmagujejo na vseh frontah

General Hošin vodi Ruse pri uspešnem napadu na nemške utrdbe na severni fronti. — Bitka pri Sebastopolu je stala Nemce 40.000 vojakov.

Na celi 1500 milj dolgi fronti Rusi neprestano napredujejo in jim pri tem v veliki meri pomagajo ameriški aeroplani. Kot poročajo Rusi, zasedajo eno vas za drugo, — Nemci pa se v velikem neredu umikajo.

Na fronti v Donecevem bazenu so Rusi prodrli čez podminirana polja in pregnali Nemce daleč proti zapadu. Tudi na Krimu so Nemci doživeli hud poraz pred Sebastopolom. Ruski poveljnik na Krimu pravi, da so Nemci samo pred Sebastopolom imeli 40.000 mrtvih in ranjenih.

Na severni fronti so Rusi zopet zavzeli nad 30 vasi in trgov, so popolnoma uničili dva nemška infanterijska polka, so zavzeli glavni stan nemškega poveljnika ter zaplenili mnogo zelo važnih listin.

Okoli Kalinina so v teku zelo vroči boji in Nemci se, navzile temu, da se umikajo, trdovratno branijo.

Rusi tudi stalno prodirajo proti Smolensku ter so zasedli že 18 vasi. Zavzeli so že tudi vzhodno predmestje Rževa, ki se nahaja 80 milj jugozapadno od Kalinina in 130 milj severozapadno od Moskve.

Ruski armadi pred Leningradom poveljuje general Hošin, ki Nemce neprestano napada ter jim je vzel že več močnih utrdb, v katerih so hoteli prezimiti. Samo včeraj je Hošin zavzel 8 takih trdnjav.

Nov ameriški poslanik v Moskvi

Vpokojeni admiral William H. Standley je bil imenovan za novega ameriškega poslanika v Moskvi, namesto odstopivšega poslanika Laurence Steinhardta, ki je bil imenovan za poslanika v Ankari.

Admiral Standley ne bo prišel v nepoznano deželo, kajti lansko leto je bil član komisije, ki jo je vodil W. Averell Harriman in ki je v Moskvi z ruskimi in angleškimi zastopniki razpravljala o tem kako bi bilo mogoče Rusiji nuditi največ pomoči.

SLOVITI NEMŠKI INŽINIR PONESREČIL

Največji nemški inženir general Fritz Todt, ki je gradil ceste v "Veliki Nemčiji" in zgradil Siegfriedovo črto proti Franciji, je bil, kot pravi poročilo iz Berlina, ubit, ko se je aeroplan, v katerem se je peljal v "uradni službi na izhod", ponesrečil.

Ker se je zadnje čase mnogo večjih nemških mož in generalov ponesrečilo, ali pa so nenadoma umrli, je tudi glede smrti generala Todta nejasno. Znano je, da je ob Hitlerja zahteval mnogo materijala za nadaljne zgradbe. In poročilo o njegovi smrti pravi, da se je z aeroplanom ponesrečil, ko je bil na poti na rusko fronto.

Kmalu nato, ko je Hitler prišel do vlade, je inženirju Todtu poveril nalogo, da zgradi strategične ceste po celi Nemčiji. Leta 1933 je bilo Todtu naročeno, da prične graditi močno utrjeno črto proti Franciji.

General Todt je bil rojen 4. septembra 1891 v Pforzheimu v Nemčiji, kjer je doživel tudi gimnazijo, tehnično šolo pa je doživel v Karlsruhe.

Japonci na Bataanu vstavljeni

Cete gen. MacArthurja neprestano zavračajo japonske napade. — Bajonetni napadi v teku.

Ameriški in filipinski vojaki na Bataan polotoku na Luzonu so uspešno odbili vse japonske napade zadnja dva dneva. Četudi so Amerikanci v veliki manjšini pred Japonci, vendar se jim ne podajo ter se uspešno branijo in včasih tudi napadejo Japonce z bajoneti.

Ravno tako so topovi z otoka Corregidor in iz trdnjav Fort Mill, Fort Hughes in Fort Frank razbili japonske baterije na nasprotni strani zaliva v Cavite.

Pri vsem tem, da se general MacArthur junaško brani in uspešno odbija japonske napade, je vendar njegov položaj zelo nevaren. Z majhno peščico vojakov mora namreč braniti bojno črto, ki jo Japonci po svoji volji napadajo z mnogo večjo vojaško silo. In medtem ko morejo Japonci pošiljati v boj vedno sveže čete, morajo Amerikanci biti vedno na straži. In če napad poneha, tedaj japonska artilerija obstreljuje ameriške postojanke.

Koliko japonskih vojakov je na otoku Luzonu, kjer se nahaja tudi polotok Bataan, ni znano, toda splošno se jih ceni na okoli 200.000.

Pomanjkanje živeža v Evropi

Iz Bern, Švice, poroča AP agentura, dne 4. februarja, da je pomanjkanje živeža v Evropi silno in nevarno. Najtežje je stanje v Grčiji. Lakota v Grčiji je tako strašna, da spravljajo v skrbi ves svet. Huda lakota je tudi v Jugoslaviji.

K temu dostavlja J. Č. Odsek: Iz naših virov prihajajo poročila, da je vprašanje prehrane v Jugoslaviji zelo težko. Zlasti so težke okoliščine praskrbljanja z živežem v Dalmaciji, ki so jo zasedli Italijani. Pisma, ki prihajajo iz Dalmacije govorijo o hudi lakoti, ki tam vlada.

Avstrijski gauleiter v Rimu

Baldur v. Schrach, načelnik nacistične stranke v Avstriji, je prišel na kratek obisk v Rim. Na železniški postaji ga je pričakal vnanji minister grof Galeazzo Ciano in nemški poslanik.

NEMŠKI TANKI GORE

Nemški in laški tanki, ki jih je sovražnik pustil na bojišču v Libiji. — Vojna sreča in anglo preobrača na afriških planotah, zdaj so Nemci na ofenzivi, Angleži pa na obrambi.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupa, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 218 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$5.—, Advertisement on Agreement.

Na celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" tiskava vsaki dan izvenimil sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 218 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1242

ZIMA UČI NEMCE

Ko se Nemci in Rusi bore za gospodstvo nad Evropo, je vedno bolj razvidno, kako zelo vpliva zima in še posebno huda ruska zima na potek vojne.

Nemška bliskovita vojna se popolnoma zanaša na tanke in aeroplane, ki jih je pa mogoče uporabljati samo ob lepem vremenu. V hudem mrazu in debelem snegu pride to o-rožje skoro ob vsako veljava.

Hitler je imel tri mesece lepega vremena v Rusiji in je upal, da bo svoje delo izvršil predno se prične jesensko deževje in predno zapade sneg. Nepričakovano močan ruski odpor pa je Hitlerja vstavil malo pred njegovim ciljem — pred Mosko.

Vsled hudega mraza so nastale za nemško armado velike težave, na katere ni bila pripravljena. Poročila iz Rusije pravijo, da imajo Nemci velike težave z umetnim čenicom, ki jim zurzne, in umetnim gumnjem, ki vsled hudega mraza razpoka.

Veliki topovi in truki so običali v snegu.

Toda vsled "belega pekla" pa trpe mnogo več vojaki, kot pa orožje. Vsi poročevalci s fronte navajajo veliko razliko med obleko ruskega in obleko nemškega vojaka. Iz obleke je razvidno, da nemška armada niti najmanj ni bila pripravljena na zimsko vojno.

To je najbolj razvidno iz poziva nemškega propagandnega ministra Josepha Paula Goebbelsa 20. decembra, ko je po radio in v časopisju pozival nemški narod, da daruje toplo obleko za vojake. Rekel je, da vojaki potrebujejo naslednje: čevlje, če le mogoče s kožuhovino podšite; volneno obleko, volnene nogavice, težko spodnjo obleko, telovnike za prsi, vsakovrstno pokrivalo, kučmo, čijih kraji sežejo čez ušesa, kožuhke vsake vrste in vsake velikosti, plahte, sploh vsako o-dejo in pahovke in rokavice.

Ta Goebbelsov poziv je moral tudi imeti dober odmev, kajti Rusi so vjeli nemške vojake, ki so imeli na sebi vse, kar sploh more koga zavarovati pred mrazom. Pogosto je imel kak vojak na eni nogi čevlje iz usnja, na drugi pa samo lesen podplat, noga pa mu je bila zavita v ounjno. Pod zelo tanko suknjo imajo nemški vojaki natlačenega raznega blaga, tako da jim suknja poka.

Nasprotno pa je ruski vojak za zimo zelo gorko oblečen. Obut je v visoke škornje iz kožuhovine, ki jih imenujejo "valenki". Kadar pa je ruski vojak na pohodu, tedaj ima visoke čevlje iz mehkega usnja in se imenujejo "sapogi", ki imajo včasih dvojni podplat. Mesto nogavic ima ruski vojak navadno "vnuče".

Ruski vojak ima tudi težko spodnjo obleko, čez katero obleče še gorke hlače in bluzo, ali "rubaske". Nato obleče še jopič iz ovčjega kožuha, imenovan "šuba", ki seže do kolena, včasih pa še nižje. Na glavi ima kučmo, čije krajevee lahko zavija navzdol, da si zakrije ušesa in tudi del obraza. Na rokah ima rokavice iz kožuhovine, ali iz volne. Poleg tega pa ima tudi razna mazila proti ozeblinam in druga mazila, ki ga varujejo pred mrazom.

Sedaj so sicer nemški vojaki mnogo boljše oblečeni, kot pa so bili v novembru in decembru, toda ta šola jih je mnogo veljala.

Jugoslovanska vojska

(JCO). — Londonski krogi, ki so v stalni zvezi z "nevidnim" bojiščem v Jugoslaviji, pravijo, da srbska "neredna" vojska uničuje nacistične tanke, letala in pehoto s sijajno vojno umetnostjo napadanja in umikanja.

Glavno pozorišče njihovih napadov je južnoameriški predel Srbije, kjer se doline, kakor odlični pristovi neke orjaške roke prepletajo med mnogimi gorami. Ob vsaki strani gorskih grebenov so ozke doline in tesni, zavarovani s strmimi stenami. Tu so majhne, trdožive vasice, kjer vojska generala Mihajloviča nahaja zavetje, če treba.

Tako Jugoslavija nadaljuje borbo. Bivanje in prehrana ljudi v teh utrdbah ne povzročajo preglavice, ker so možje navajeni živeti trdo. A planinske vasi jim dajejo vse, kar imajo. Pač pa je težko vprašanje zalaganje s strelivom.

Trije razlogi za uspeh.

Dejstvo, da je to vprašanje sedaj rešeno, se razlaga s tem: 1. Oddelki generala Mihajloviča so pri številnih napadih na Nemce zaplenili mnogo vojaških potrebščin.

2. Ker je velik del teh čet v resnici kos redne jugoslovanske vojske in ne zasebnikov, kot je bilo nekoč v Rusiji, je ta del vojske pri umiku v planine s seboj odnesel velike zaloge streliva in jih skril v varna zavetja.

3. Puška v hiši je stara jugoslovanska navada. Torej je bilo tudi nekaj zasebne rezerve streliva in orožja, čeprav so mnoge in ed puškami bile bolj dragocene kot starina kot pa strelno orožje.

Vojna umetnost generala Mihajloviča je v tem, da se izogiba pravih bojev z velikimi in odlično oboroženimi nemškimi oddelki in udarja samo na slabih mestih, pred spopadom z močnejšo silo na izkoristi prikladno okolico in se umakne. Pred vsakim napredovanjem kazenskih ekspedicijsko osvajačca se Jugoslavlani umaknejo v planine in Nemci so prisiljeni stopati v nenadne borbe v ne-rodnih okoliščinah. Malokateri noč prespijo mirno. Kadar planejo v napad, morajo navadno ugotoviti, da sovražnika ni več.

Naciji se maščujejo.

Ker z vojaškimi sredstvi ne morejo doseči svojega cilja, ujeti generala Mihajloviča in uničiti jugoslovanski odpor, uničijo njegovo vojsko, jih Nemci z masčevalnimi dejanji skušajo prisiliti k predaji in mučijo prebivalstvo v mestih in neusmiljeno požigajo vasi in mesta. Zadnja poročila pravijo, da so mesta Radnik, Kraljevo in Gornji Milanovac porušena do tal in da so tisoči žena in otrok in starev bili poklani.

Pozneje so bili Nemci prisiljeni, nasloniti se na bolgarsko pomoč. Poročila pravijo, da je bilo izbranih sedem bolgarskih divizij za nadzorovanje v Južni in južnovzhodni Srbiji.

Dalje pravijo vesti, da so te čete bolj človeške in dobrohotnejše v primeri z nacijo in iz njihovih besed je mogoče razbrati, da prav malo verjamejo o tem, da so na strani zmagovalca.

Premikanje nemških čet.

Nemške čete vse bolj zamenjujejo Madžari. Bolgari in najemniki Kvizlinga — premierja generala Nedelka. Glavni del preostale nemške vojske je sedaj v okolici Beograda.

General Simović, bivši predsednik jugoslovanske vlade v Londonu, je dejal nekemu dopisniku, da bodo Nemci uničili Beograd s topovi in letali, če se Mihajlovič ne bo predal.

Zdi se, da Nemci nameravajo umakniti iz Jugoslavije čim več svojih čet in pustiti le poveljstvo popolnoma nemško, ki naj bi razpolagalo z mešanico zasedno vojske osi.

Vesti pripovedujejo, da se general Mihajlovič, katerega dela bodo dobila mesto v zgodovini junastva, čim bodo znana v svetu, sam osebno udeležuje bojev, ogleduštva in organiziranja neomajnega jugoslovanskega odpora.

Pripoveduje se, da Mihajlovič čisto preobleden hodi v zasedene kraje in posedajoče kavarnah, posluša pogovore nemških častnikov, čeprav so Nemci razpisali veliko nagrado za vsako vest, ki bi pomagala do ujetja ali usmrtnice.

V času med prejšnjo in sedanjno svetovno vojno je bil

Mihajlovič vojaški odposlanik v Sofiji in učitelj v beograjski vojni akademiji. Dolga leta so jugoslovanski vojaški krogi o njem vedeli, da je borben človek in v začetku vojne ga je kralj Peter II. povabil za generala.

General Mihajlovič je organiziral svoj silo na zdravih vojaških temeljih. Njegovo delovanje je presenetljivo in nenavadno. Generalni štab ima svoje sile razporejene in sodelujoče, razpolaga z nekaterimi motoriziranimi enicami, topništvom in motornimi kolesi.

"Nezasedena Srbija."

Uradni pečat generala Mihajloviča ima napis "Nezasedena Srbija." Tajni kurirji prinašajo poročila s tem pečatom v tujino. Mihajlovič nima tankov in letal, vendar so nedavno prišla poročila, da so jugoslovanski letalci s tajnih letališč v zahodnem delu Srbije obostreljevali in s strojnimi napadi nemške čete v raznih krajih. Letala so bila angleškega, nemškega in ruskega izvora.

Kratko, osvajačec ne more početi vsega, kar bi hotel. Zdi se, da morajo Nemci in Italijani imeti najmanj šest divizij v Jugoslaviji. Položaj teh divizij je zelo negotov. Njihovi vojak izven barak niso varni, če niso v večjih skupinah, železniške proge in mestovi leta v zrak, prometa ni več, česte niso varne. Živijo v večni negotovosti.

Nemci se na vse načine trudijo da bi porabili proti generalu Mihajloviču Kvizlinge. Glavno njihovo orožje je Nedelč. Toda zaradi previdnosti Nemci Kvizlingov ne oborožujejo preveč. Lahko bi se obrnili proti njim. Čeprav so z velikim hrupom naznanjali velik uspeh njihovega delovanja, se je stvar čisto ponesrečila.

Kvizlingov prostovoljcev je malo.

Premirju Nedelču so Nemci dovolili navedenju 40.000 mož, a poklien se je odzvalo komaj 4000, največ je med njimi bivših orožnikov in policajev, da si zagotovo vsakdanji kruh.

Ni bi Nemcem ni bilo bolj povšeči, kakor napad hrvaške vojske na Srbe. Vendar se Hrvatji rajše upirajo osvajačev, čeprav njihovega ni pripravno za vojskovanje, kakršno je v Srbiji.

Hrvatom se je posrečila gospodarska vojna proti osi. Kmetje delejo površino in aeradi. Ne marajo nositi pridelkov naprodaj. Posledice so razvidne iz zadnjih poročil o zagrebiški tržnici. Od 15. do 24. oktobra — ko so voditelja HSS, dr. Vladimirja Mačka, tretjič zaprli in poslali v prisil.

TRGANJE IN BOLEČINE V MISICAH

Mitro pomoč dobiti s Pain-Expeller-om, izboljšanje moči, ki ga razbija izčrpanost, 18 milijonov prodanih steklenic je dokaz njegove dobrodelnosti. Zadržite se pri Pain-Expeller s šidrom na klatijci.

PAIN-EXPELLER

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na ploščah
Tegedinka Polka
Na planinah — valček. Str. M. 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUKICA — Str. M. 571
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc.
463 West 42nd Street, New York

To in Ono

no taborišče v Nemčijo — je število volov naprodaj od 520 dne 15. oktobra padlo na 72 dne 24. oktobra, svinj od 1050 na 42 in konj od 1500 na 241. Po vsam tem je jasno, da je general Mihajlovič in njegova vojska vprašanje, ki ga osižno zverništvo v Jugoslaviji ni moglo rešiti.

90 Odstotkov Sovražnih Inozemcev Živi V 11 Državah

Podatki, ravno kar objavljeni od oblasti za registracijo inozemcev (Alien Registration Division) kažejo, da približno 90 odstotkov vseh nemških in italijanskih sovražnih inozemcev v Združenih državah, njih teritorijih in posestvih živi v 11 državah Eden izmed njih, California, je tudi bivališče najširše skupine japonskih sovražnih inozemcev v tej državi.

Država New York je bivališče največjega števila nemških in italijanskih sovražnih inozemcev, skoraj 37 odstotkov in skupaj s sosednjimi državami Connecticut in New Jersey odgovarja za več kot 51 odstotkov izmed teh dveh inozemskih skupin.

Iz oziroma na to, da večina držav v tej državi vsebuje le nekaj malo tisoč sovražnih inozemcev in nekatere države, zlasti na Jugu, le nekoliko stotin, vse vprašanje kontrole sovražnih inozemcev se v velikem obsegu omejuje le na štiri pokrajine: Massachusetts, Rhode Island in Connecticut v novo-angleških državah; New York, New Jersey in Pennsylvania v srednje-atlantskih državah; Illinois, Michigan, Ohio in Wisconsin v srednjem zapadu in California ob pacifični obali. Izmed vseh 1.101.936 sovražnih inozemcev nemškega, italijanskega in japonskega državljanstva, te štiri pokrajine vsebujejo približno 939.000 istih.

Statistična porazdelitev po teh 11 državah je po podatkih registracijske oblasti sledeča:

Država	Nemec	Italij	Japonec
Massachusetts	53.667	4.110	4.110
Connecticut	41.600	4.909	4.909
Rhode Island	11.792	692	692
New York	243.134	128.645	128.645
New Jersey	71.524	24.516	24.516
Pennsylvania	70.934	16.657	16.657
Illinois	34.782	28.406	28.406
Michigan	17.625	12.365	12.365
Ohio	26.590	11.303	11.303
Wisconsin	3.262	14.439	14.439
California	52.008	19.417	19.417

Japonskih inozemcev je v državah California 38.171 in Hawaii 38.149.

Skupna števila sovražnih inozemcev v Združenih državah: Nemcev 314.715, Italijanov 698.363, Japoncev 91.858, skupaj 1.104.936.

"Frankfurter Zeitung" z dne 17. decembra prinaša:

"Pri prevzemanju oblasti novega guvernerja Kranjske in Koroske, je imel minister Frick govor, v katerem je izjavil, da dosedanja ureditev uprave več ne velja, ker ste omenjeni pokrajini pridruženi Kur začenja kraje južno od Karavank je naš glavni cilj, da jih naselimo z Nemci. Nemški zivelj je tukaj vladal tisoč let in to nam daje pravico, da si zemljo prilastimo. Prebivalstvo zgornje Kranjske (Gorenjske, op. ur.) pa ima v sebi mnogo nemške krvi in ga moramo čimprej naučiti ne samo nemško čutiti, temveč znati svojim čustvom tudi na zunanji dati nemški izraz." — J. C. O.

Včeraj je izbruhnil požar vsled iskre od acetilinskega rezinove aparata na krasnem parniku "Normandie." Parnik je bil biva last Francoske črte in Mornariški urad ga je pred kratkim prevzel, da ga predela za uporabo v vojne svrhe. Ogromni parnik je dolg 981 čevljev in ima 83.423 ton.

Požari so že uničili šest ladij, ki so plule pod francosko zastavo. Parnik "Georges Philippar," ki je bil zgrajen za plovo po južnih vodah, je požar uničil in se je vsled tega potopil v Arabskem morju dne 7. julija leta 1932. Nato je požar izbruhnil na razkošni 41 tisoč tonski ladiji "L'Atlantique," v Angleškem kanalu dne 4. januarja, 1933.

Leta 1938, dne 5. maja je bila ladja "Lafayette", teže 25.000 ton v popravilnem doku v Havre, ko jo je požar ugodno zadel. 18. aprila, 1939 je znan parnik "Paris" požar uničil v pristanišču Havre.

Edini parnik, ki je bil splošno znan, ki je ostal od skupine takozvanih "lukturnih" parnikov je "La France", ki je sedaj v službi pri angleški mornarici.

"Normandie" so pred kratkim prekrstili za "Lafayette". Vrednost tega parnika je preko \$60.000.000.

Ni si mogoče misliti, da bi samo ena iskra mogla prizadeti požar, ki je napravil škodo, ki jo cenijo na \$5.000.000. Popravila se bodo takoj pričela, in upati je, da bo v nekaj tednih ta ogromna ladja v službi ameriške mornarice.

Sovjetska mornariška zastava je prvič vihrala raz jabolka britske ladje, ki je delegacija Ruske čelavske zveze obiskala Anglijo in so se peljali mimo angleške ladje v neki Severo-iztočni ladjedelnici.

Psi imajo sedaj novo nalogo v ruski armadi: vozijo ranjene vojake na obvezovalne postaje. V tej službi se najbolj izkazujejo alžalski psi in airdales. Rusi v armadi vporebljajo pse v raznih službah, toda najvažnejše njihovo delo je v prevažanju ranjenecov. Psi prenesajo najhujši mraz in z največjo naglico dirajo in vozijo ranjence na obvezaljšča ali bolnišnice. Malokateri pes pa je ranjen, ker se pri teku arže zelo nizko.

Ruska armada pa ima tudi vse kar najboljše preskrbljeno za zdravstveno stanje psov. Posebni živinozdravniki skrbijo za nje v bolnišnicah in na frontah, skrbijo za njihovo zdravje, preprečujejo bolezni, aji pa jih zdravijo, kadar so bolni ali ranjeni.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 60,000

PREMOŽENJE: \$10,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Kratka Dnevna Zgodba

MIRANOV:

Vzdrhtel je list

Intel sem ljubico — krasno dekle, žive narave. Iz njenih oči je sijalo kopruenje po življenju, njeni ustni so bile kot rožni popek: kipeče, da so kar izzivale v poljub. In nisem se ogibal teh njenih ustov in nisem se branil nje poljubov, zgoščih kot ogenj. Veroval sem svoji ljubici, da bi bil dal življenje za resnico njenih besed. — Mlad sem bil po letih, mlad tudi po izkušnjah; moje stremilje nje je bil idealizem. In zato sem verjel svoji ljubici.

Stopil sem v življenje. Jasnemu sem zrl v svet, saj se mi je zdel tako lep, saj me je vabil z neodoljivo silo. Pa sem šel za veliko, svetlo lučjo, in nisem gledal poti pod nogami. — Etezal sem roki po blesteči zvezdi, ki mi je sijala v daljavi, a nisem je dosegel. — Uvidel sem, da je svet podel da se valja po blatu, da smeš čiste ideale. In spomnil sem se Mire, svoje ljubice in krenil sem s poti, ki me je po nji vodila blesteča zvezda v podli, blatni svet. —

Sedel sem v kavarni prasketga predmestja. Hrup se je razlegal po dvorani; tanek tobačni dim se je raztezal po zraku, ovičal se je leno okrog plinovitih svetilk in izgubljal se je počasi pod stropom.

Pred menoj je ležal šop časnikov. Bral sem dnevnik iz domovine. Pogledal sem zadnjo stran na inserate. Oko mi je obstalo na anonisi, tiskani z ličnimi secesionističnimi črkami: "Mira T. in Rado P. pošni ofical, poročena." Zasklelo me je v sencih, dvorana se je jela zibati okrog mene. Zdelo se mi je, da se mi vsi gostje reže v obraz s spačeniimi obrazi. — Ogrnil sem pravičnik in odšel z negotovimi koraki. — Objela me je gluha noč. — Prišel sem na mest. — Obstal sem. — Pod menoj so se svetlikali v medlem solju nemirni valovi. Šumeli so zdi tiho, pritačeno, kot bi plakali, zdaj močnejše. — Zdelo se mi je, da me kličejo v svoje narode. — In vzbudila se mi je vil.

Videl sem jo zopet. — Šla je ob strani svojega moža. — Bila je kot nekda, le še bujneje razvita. — In vzbujal sem jo vnovič z blazno strastjo in pozabil sem prisego, ki sem ji jo bil dal v temni noči, ko so nemirni valovi šumeli pod menoj. — Tedaj sem se spomnil svojih sanj. — Njen spomin mi je ostal v srcu, kakor se mi je zdel v snu gad v meso. — Ona je bila kača. — Videl sem tudi njenega moža. — Bil je blede, napoln lie kalnih oči. — Hodil je počasi, tresel se je in pokajljaval. — Ob tem pogledu se mi je vzradostila duša v slobeni veselju. — "Ona trpi" sem si dejal. "Ona ni srečna ob živem — mrtiču."

Sel sem skozi gozd. — Završalo je v visokih vrhovih in rumen list se je odločil od vejice, levil se je po zraku in padal na mojo roko in vzdrhtel. — Vzel sem list in sem ga sproročje. — In vzbudila se mi je vil.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg oslora je razvidno do kdaj imate plačeno naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vsa prošnja, da skušate navedeti na pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa katerikoli izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik do vas lahko pošlje tudi plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Leuchin

COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig,
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:
Indianapolis: Frank Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Berčič
Chicago, J. Fabian (Chicago, Chicago in Illinois)

Joliet, Jennie Bamplich
La Salle, J. Spellich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math.

Warick

MARYLAND:
Kilmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukanič
Elly, Jos. J. Peschel
Eveleth, Louis Goude
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Porke

MONTANA:
Roundup, M. M. Panjan
Wahoe, L. Champo

NEBRASKA:
Omaha, P. Brodovick

NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Brej
Gowanda, Earl Stravica
Little Falls, Frank Made
Worcester, Peter Rado

OHIO:
Barberton, Frank Traka

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar
Linger, Jacob Resnik, John Stanek
Glarad, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kume
Youngstown, Anton Kikali

OREGON:
Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bessmer, John Javalkar
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, Jos. Paternel

Export, Louis Supančič
Forest City, Jos. Kurn
Forest City, Math. Kuma
Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Farenchak
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polants
Krayn, Ant. Tanjak

Lancaster, Frank Balloch
Midway, Jos. Zap
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, J. Veb Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Allie, Fr. Skok
Sheboygan, Joseph Kankar

WYOMING:
Rock Springs, Louis Thacher
Diamondville, Joe Rolica

Vsak zastopnik tudi pošlje na svo to, katere je urejal. Zastopnika tudi priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

KUPUJTE

DEFENSE BONDS in
STAMPS

Na najvišjem nebotačniku

Priti v New in ne povzpeti se na najvišje človeške stavbe, je gotovo smrti greh. In ta greh sta napravila dva clevelandška Slovenci, ki sta pripela v njeno podnožje, zvedela, da stane lift do vrha en dolar za osebo in sta šla rajši v gostilno, da si kaj dobrega privoščita, češ, da sta New York itak od spodaj videla. Če bi bila šla gor, bi se bila na lastne oči prepričala, da nista imela prav.

Ko sem bil pred desetimi leti prvič v New-Yorku, sem bil seveda na vrhu takrat najvišjega nebotačnika. To je bil tedaj Woolworth Building, visok 253 metrov. Toda v teku desetih let so prišli Amerikanci v vsakem oziru dalje in tudi na stavbenem polju. Zrasel je kup nebotačnikov, ki so pustili višino 253 m daleč za seboj. Za enkrat je najvišji Empire State Building, ki niha nič manj kakov 411 m. Če bi ga postavili na primer v Taorm po Šmarno goro, pri Ljubljani, bi goro prestagal se za dobrih 100 m.

To že torej ni poslednje, temveč hrib, gora. Kadar mislite napraviti izlet na goro, seveda ne grete ob vsakem vremenu, temveč samo, kadar je lepo in kadar ste gotovi, da boste imeli lep razgled, sicer se vam pot ne splača. Prav tako je s tem 410 m visokim mladim hribom iz betona in jekla sredi največjega mesta sveta. Moji ameriški prijatelji so mi razen tega svetovali, naj se povzpnem na to višino okoli šeste ure zvečer, ker bom tako mogel uživati v višini dva razgleda: videl bom New York v soncu in tri ure pozneje v nočni razsvetljavi. Ubogal sem jih in mi ni bilo žal.

Sel sem pa ob 4. zdoma, ker sem hotel spotoma pogledati še nekaj drugih zanimivosti. V tako velikem mestu, kjer so daljave vpravi ogromne, je treba turistu, da za vsak dan naprej točno določi program svoje poti in si napise poleg tega tudi prevozna sredstva ter preračuna čas, sicer ne bo nikamor prišel in niti polovice tega ne bo videl kar je želel. Tako sem jo lepo mahnil s svojega hotela, po pot pa kar peš, po 42. ulici, da se malo naužijem večernega vrvenja, ki se je pravkar začelo. Vhodi v bioskope so že žareli v stotisočih žarnicah in vabili obiskovalce, toda mene niso premotili.

Na Times Square vidim množico, ki deli reklamne listke mimoidočim gospodom in tudi jaz sem hotel enega od njega. To ni samo radovednost, temveč se kaj več: včasih dobite v takih letakih prav zanimive stvari, in če že ne morete iz tega napraviti članka za časopis, pa se vsaj izčim notica ali opomba. Pri tem razdajanju listkov se mi je pa čudno zdelo, da ne deli listkov mimoidočim ženskam, pa tudi ne vsem moškim. Ko pridem domov in

SEDAJ vsak najbolj potrebuje dobri Atlas

ZBIRKA NANOVO IN LEPO TISKANIH ZEMLJEVIDOV V 7 BARVAH, KAŽE SVET, KAKORŠEN JE DANES IN VAM POMAGA RAZUMETI ZGODOVINSKO VAŽNO DELOVANJE DIKTATORSKIH IN DEMOKRATSKIH DRŽAV

HAMMOND'S
SELF-REVISING
WORLD ATLAS
AND GAZETTEER

WAR
EDITION
INCLUDING
NEW AND SPECIAL MAPS OF
BATTLE AREAS

LATEST COLORED MAPS OF ALL THE WORLD—GAZETTEER—NEW CENSUS—PLACES—COMPLETE INDEX

THE SELF-REVISING FEATURE

THE COUPON ENCLOSED WILL ENTITLE YOU TO A SUPPLEMENT OF MAPS SHOWING THE NEW BOUNDARIES OF ALL COUNTRIES THAT MAY BE AFFECTED AS A RESULT OF THE WAR. THE SUPPLEMENT IS TO BE ISSUED AS SOON AS THE PEACE TREATIES HAVE BEEN SIGNED

48 VELIKIH STRANI — VEZANO V BRISTOL BOARDU

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna ali vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladišče svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sestava, pokrajine in globoko oceano in jezer, dolgotrajnih rek in prekopov, površino poseljenih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

S A M O
35 centov

Poštnina plačana.
NOVA IZDAJA
Naročite ga še danes!

prodajalna za spominke in razglednice. Restavracija ni nič dražja, kakor one doli v dolini in zato lepo sedem ter večerjam.

Po večerji grem spet ven na teraso. Mrak je pokril zemljo. Vidim dva mladeniča, ki z malim aparatom slikata na vse strani. Zanimalo me je kak-

šen je ta aparat, da je mogoče pri tej razsvetljavi delati momentne snimke. V svoje prenečenje zaonjem, da govorita po naše. Ogovorim ju ter izvem da sta večeraj prišla v New York z Normandijo in da prvič v življenju fotografirata. Zelo obzirno sem jima dal prvi potuk v uporabi kamere ter jima

namignil, da na njunem filmu ne bo nič gori. Tedaj mi ni sta verjela, toda hotel bi bil videti njiju obraza, ko sta dobila v drogeriji tisti svoj film razvit nazaj. Med zanimivim razgovorom se je znočilo in tu sem jaz postavil svojo kamero, uk v uporabi kamere ter jima

Nadaljevanje na 4. strani

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN.

29

Preel njo a. razprostira življenje se kot jutranja solnčna pokrajina, nji je boleš in gorje se diha, ki meče na njo kot bežeč oblak svoje ginevajoče senice. Vtisi se spreminjajo in z njimi tudi čustva. V mladini ni zvestobe. Mici Lorenz se je tega zavedala in zato ji je bilo žal, da je zamudila trenotek samozamuljenja.

Mladi nadvojvoda se je smrtonesno vrnil domov. Da si se je na eni strani veselil svojega odločnega moškega nastopa, s katerim je dal slovo zviti čarovnici, vendar mu je bilo na drugi strani nad vse žal pri sreči.

Ko se je domislil, da so za vedno proč tiste prelestne ljubzenske ure, ko je počival v njenem čarobnem mehikem naročju, mu je zadrželo srce in čisto je obžaloval, da ni poslušal njenega opravičila in je po nepotrebnem izzval njeno jezo. Kakor lepa je bila v tem svojem grobu! Opetovano se je že hotel k nji vrniti, jo ob nogah prositi odpuščanja, toda plašila ga je domišljija, da bi ga zavrnila z zasmehom in sramotnim. Bila je huda noč, ki jo je preživel, bdel je v hrpenenju in vedno znova se ponavljajoč gnev je dasil vse slike bodočnosti. Da bi vendar mogel znova najti žensko bitje, ki bi mu darovalo svojo ljubezen? To mu je povzročalo skibi in grenka čustva, dokler ni v spanju našel pozabljenja.

Dvorni svetnik ki ponuja svoji hčerki.

Dvorni svetnik dr. Horting je drugi dan opazil, da se njegov gojenec vede drugače, kakor po navadi in je iz tega sklepal, da je nastal v njegovi notranjosti važen preokret.

"Kakor se zdi, ste cesarska visokost, danes nekoliko slabe volje. Nadejam se, da ni tega kriva zgodovina, ki sem jo večkrat pripovedoval."

"Pač pač, gospod dvorni svetnik. Ako hočete zgodbo nadaljevati, ji lahko pridenete končni zaključek. Princ je kupil ljubici zaljubljen obraz njeno sramoto in se za vedno ločil od nje."

"Cesarska visokost, ta končni zaključek mi je čisto nov. Prav dober je. Princu lahko čestitam."

"Ali mislite, gospod dvorni svetnik, da lahko čestitke lajšajo bolelo razočaranje?"

"Za vsako bolezen je zdravilo. Ako cesarska visokost niste danes razpoloženi, da bi poslušali moje predavanja, ga lahko odložite na jutri. Zunanje je prekrasno vreme; in človek bi živil, ako bi se mogel peljati v cvetočo naravo. Ako me ne boste smatrali za vsiljiveca, bi vam ponudil svoje spremlstvo, cesarska visokost."

Nadvojvoda je pogledal skozi odprto okno v knase solnčni den z modrim, kakor ribje oko čistim nebom. Po lastilo se ga je neutoljivo hrpenenje in želja, da bi se za trenotek osvobodil vseh spov.

Prav rad bi napravil izlet, toda ne vem, ako smem, gospod dvorni svetnik. Nerač bi želel svojo mamko."

"Poslušite, cesarska visokost. Gospa mama ne bo užaljena, nasprotno veselilo jo bo, ako pokažete samostojna nagnenja. Ukažite, da vam pripravijo voz. Sprehod v svrhu razvedrila pač ni noben povod, da bi se zamerili presvetli gospe mami. Poleg tega pa je že zadnji čas, da se, cesarska visokost, nekoliko osamosvojite. Stalno varuštvo škoduje značaju."

Nadvojvoda je pritrjevalno priklimal. Tu je nekdo jasno in točno izgovoril nekaj, kar je sam že dolgo čutil. Ni hotel več preprečeno biti na vjetih, četudi so bili spleteni iz skibi in materinske ljubezni, hotel je imeti svojo voljo, in to je bilo sedaj zanj glavna stvar. Pritisnil je na zvonec in izdal povelje, naj mu pripravijo voz.

Dvorni svetnik dr. Horting je bil dober družabnik. Sprva je bil mladi nadvojvoda precej v skrbeh, tako približno, kakor deček, ki je izostal iz šole. To čustvo pa je takoj izgnilo pod vtisom vožnje, ki je bila na predlog dvornega svetnika usmerjena preko glavnega drevoreda v Pratu proti zahavišcu. Zrak se je bleščal v svetli solni luči in srebrni solnčni žarki so preserno plesali po vejah širokih dreves. Po kakor kača se vijočih stelah in potih se je le redko kje pojavil kak človek in mize v gostinskih in kavarnskih vrtovih so bile prazne, neponate. Prevrgnjeni stoli so melanholično molali svoje suhe noge v zrak.

Delavniška tišina je kakor svinec ležala na šotorih v ljudskem pratu, le sem ter tja se je oglasil tenak glas lajne in slišati je bilo kakšno ulično popevko. Daleč zunaj pa, kjer so se na desno in levo od drevoreda razprostirale slikovite gozdne partije in v pestro cvetoče livade, ki jih je, kakor bleščeča kača rezala stara donavska struga, je vladalo praznično razpoloženje. Docela blizu vrvenju in življenju velikega mesta, meropole, prestolnice avstrijskega cesarstva, pa je plulo globoko, prelestno, naravno življenje. Čarobno se je uveljavljala bleščeči poletni dan v cvetju in v vonjavah rož ter navdajal človeška srca z najsladkejšimi občutki in nadami. Čutil se je vselega in blaženega. Razpoloženje v naravi je silno in močno vplivalo tudi nanj. To razpoloženje je poglobilo besede dvornega svetnika, ki je svojemu gojencu, izogibajoč se vsega šablonskega, razkrival poto življenja in ga dvigal iz topega čustvovanja k jasnemu pojmovanju. Pred gostilno je dvorni svetnik dal ustaviti voz in pripomnil:

"Malo okrepilo bo dobrodošlo, cesarska visokost. Z radostjo je nadvojvoda pritrdil in skočil iz voza. Njemu je počasi sledil dvorni svetnik. Mahoma je bilo slišati jasne deklisne glasove, radostno kliče:

"Papa, papa!"

Dve belo oblečeni viki devojki sta pritekli nasproti.

"Tu pa je res lepo, papa da se tu srečamo. Tako prekrasno je tu zunaj."

Dvorni svetnik se je delal začudenega.

"Deca, kako prideta vidve senikaj? Kdo vama je dovolil da sta danes odšla na sprehod?"

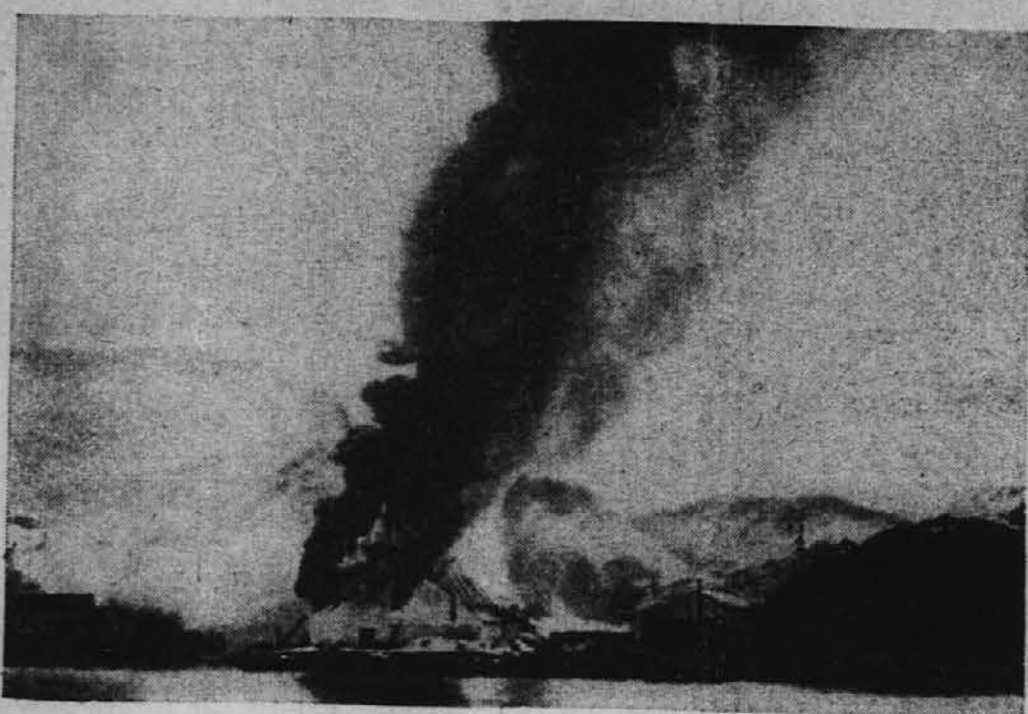
"Oh, papa, ne budi siten. Veliki sva že dovolj, da ne potrebujemo dovoljenja. Bodi vesel, da smo se srečali."

Dvorni svetnik je napravil malo jezen obraz.

"O tem pa spregovorimo še doma."

(Nadaljevanje.)

NAPAD NA NEMŠKE POSTOJANKE NA NORVEŠKEM

Ko so nedavno Angleži vprizorili nepričakovani napad na neko norveško pristanišče, so zažgali velika nemška skladišča ter s tem povzročili sovražniku veliko škodo.

Ob obletnici Cankarjeve smrti

Meseca dec. pred štiriindvajsetimi leti je umrl na pragu v osvobodeno Jugoslavijo naš največji pisatelj Ivan Cankar.

Z ljubeznijo, ki ne pozna meje, se je Cankar posvetil svoji domovini, ki ji je dal vse, kar je imel: svoje srce in svojo umetnost, s katero je v naših bednih razmerah predstavljal belo krizantemo na beraškem telovniku. Cankar ni bil samo umetnik, bil je tudi borec, stal je "v areni življenja," boril se je za novo obliko življenja sploh, kateremu je bil samo zvesti svetnik. V svoji duši in svojem srcu je občutil grehe sveta in družbe in z etičnega stališča je obsajal vsako hinavščino in krivico, ki je bila kdajkoli storjena ne samo v dejanju temveč tudi v misli ali pa tudi v sami kretnji rok. Sovražil je vsako prazno svobodniševnost in vsako tudi versko hinavščino, hotel pa je pravice za vse, za najmanjšega, kakor tudi za ves narod kot celoto.

Mati — domovina — Bog, to so bile tri najsvetejše vrednote, v katere se je strnilo vse njegovo življenje; in nua mati ni bila samo telesna mati, temveč simbol vseh tistih vrednot, ki jih je izžarevala vsa njegova mladost in mu tudi z žrtvijo kazala v našo slovensko učenost in našo duhovnost, do našega Boga. Iz tujine in tujih duhovnih tokov je po hrpenenju svojega srca, po borbenosti svoje volje in po ljubezni do svoje domovine prišel tja, kjer je stal v mladosti; ter je trdno stoječ sredi narodne usode v najtežjih letih strahote dal najvišjo svojo umetnost pa tudi svoje srce: "Moje delo je knjiga ljubezni — odprti jo, domovina, da boš videla, kdo ti je pravičen sin! Dal sem ti, kar sem imel, če je bilo veliko ali malo — Bog je delik, Bog razsodi. Dal sam ti svoje srce in razum, svojo fantazijo in svojo besedo, dal sem ti svoje življenje — kaj bi ti še dal?"

Vse to je dal domovini Cankar, njen najzvestejši sin, človek duha, slovenskega duha, ter je njegovo knjigo sprejela med svoje največje zaklade, med imetje, na katerem stoji zgradba današnje družbe. Da, Cankar je "granitni temelj nove družbe," vsaj moral bi biti — in če to ni, kje je krivda? On stoji v temelju današnje naše kulturne in državne zgradbe, toda kam raste s tavba sama? To so vprašanja, ki se postavljajo sanja, ki pa ne terjata toliko odgovorov, kolikor žive vesti in samopremišljevanja. Iti v se in iz dna postaviti novo človečanstvo, ki bo spoštovalo tiste tri vrednote, ki jih je na koncu s tako vero zapisal Cankar nam v oporoko: "Mati — Domovina — Bog."

To naj bo klic današnjega spomina njegove smrti.

VSİ ZVEZKI AMERIŠKIH KAZIPOTOV DOVRŠENI OD WPA.

Že leta 1935 je pisateljska skupina (Writer's Project) kot del WPA programa začela izdajati kožipote (American Guide) za vsch posameznih 48 držav, District of Columbia, Porto Rico in Alasko. Ta serija, sestojeca iz 51 knjig, je bila sedaj dovršena.

Profesionalni pisatelji, ki so delali v vseh delih dežele, so pripravljali rokopise po prejetanju ogromne mase zgodovinskih, gospodarskih in kulturnih podatkov pod pokroviteljstvom državnih in lokalnih organizacij. Kazipoti so bili izdani v teh zadnjih štirih letih s strani raznih privatnih izdajateljev.

Vsak državni oziroma teritorialni kazipot v tej seriji vsebuje vse motorne ceste z opisi mest in vasi, notranje in obrežne vodne p roge, zabavišča, zgodovinske spomenike in poglavitve zanimive točke. Posebna poglavja opisujejo mesta in vsebujejo tudi gospodarske, kulturne in zgodovinske po-

FOR DEFENSE
BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS
V tem času narodne stvari potrebuje naša domovina vašo pomoč. Kupujte redno Defense Stamps in bonde.

datke. Kazipoti so opremljeni s slikami, mapami mest in cest. Vsaka knjiga vsebuje od 300 do 500 strani.

"Corriganova" armada

Se vsem je v spominu, da je pred nekaj leti Douglas Corrigan, ko je stopil v svoj aeroplan v New Yorku, rekel, da bo odletel v Californijo, pa je naslednjega dne pristal na Irskem. Ko so prišli na Irsko prvi ameriški vojaki in je kot prvi stopil na suho prostak Milburn Henke, je rekel: "Ne vem, kje sem." Za njim pa je prišel saržent Oeth iz Dubuque, Iowa ter vprašal: "Kje so pa Japonci?"

Ker niso vedeli, kam so prišli, imenujejo sedaj ameriško armado na Irskem Corriganovo armado.

Batavia prvič pod ognjem

Japonski aeroplani so večkrat prvič napadli Batavijo, glavno mesto Holandske Vzhodne Indije na otoku Javi. Nad mesto je priletelo 8 japonskih aeroplanov, ki so se spustili zelo nizko in so streljali s strojnimi. Najbolj so vzeli na piklo letališča, kjer so poškodovali dva vojaška in dva potniška aeroplana. Dva sovražna aeroplana sta bila uničena.

Protizračni topovi so aeroplane pregnali, toda v mestu je bilo ubitih 11 oseb.

ELEKTRIČNA OGRAJA ZA PAŠNIKE.

Na Švedskem so uvedli za celo vrsto pašnikov nov sistem ograj. Ograja predstavlja navadna jeklena žica s premerom nekoliko milimetrov, ki je pričvrščena na navadne kole, e je od njih električno izolirana. Žica je zvezana z baterijo, ki pošilja vanjo vsakih deset minut električni tok.

Če se dotakneš žice, te strese, toda električni sunek ni nevaren ljudem ne živalim. Stroški za n apravo so razmeroma nizki, njeni učinki pa so veliki. Izkazalo se je, da se živali po prvih dotikljajih skrbno izogibajo novih dotikov z žigo.

NA NAJVIŠJEM NEBOTIČNIKU —

(Nadaljevanje s 3. str.)

da snimam Times Square s te višine v nočni razsvetljavi. Mladenica sta kar zmagala z glavo, ko sta videla moje početje. Škoda, da ne vem njun imeni in naslov, da bi jima poslal sijajno uspelo sliko. Ne vem, ali je pogled s te višine na milijonsko mesto lepši podnevi ali ponoči. Vsekakor je treba videti eno in drugo. Kar ločiti se nisem mogel od tam.

Na najvišji ploščadi stoji prav izreden avtomat. Za deset centov vam na gramofonsko ploščo njanje vaš glas, ki jo morete nato vzeti s seboj. Kar želite govoriti, najbolje napišete na kos papirja, da vam jezik gladko teče in ni presledkov. Govoriti morete nekako 126 besed. Ko ste jih napisali, stopite pred avtomat, ki izgleda kakor avtomatske tehtnice, ki so postavljene na naših kolodvorih. Vrzete 10 centov v odprtino in pred vami se odpre mikrofoni v katerega govorite. Na razsvetljeni tablici lahko kontrolirate, kako dolgo morete še govoriti. Ko je govor končan, se mikrofoni zapre, vi pa potegnete za ročaj in spodaj vam pride ven majhna gramofonska plošča iz trdega aluminija, ki jo lahko takoj preskusite na mlogr stoječem gramofonu. Seveda ne z jekleno, temveč z bambusovo irlo. Posnetki so izborni. Tako sem jaz po dolgih letih spet čul svoj lasten glas. Prvič sem ga čul l. 1922, ko sem v gramofonskem arhivu pariške Sorbonne govoril na fonograf nekaj slovenskih tekstov ter po končanem sprejmem takoj čul svojo recitacijo. Nekako čudno je človeku, če čuje svoj lastni glas iz stroja. To mora biti prav tako, kakor če samega sebe vidi v kinu.

K sklepni se nekoliko statistike o ogromnem poslopu. Empire State Building ima 6400 oken. Grajen je iz opeke, porabili so je 10 milijonov kovnadov. Poleg tega so zgradili vanj 200.000 kubiknih čevljev kamna, na zunanji strani je p ritirjeno 930 ton pokromnega jekla. Zgradba ima perilnico, ki pere perilo vseh uslužbencev in napravo za ozoniranje pitne vode. Naprava za ventilacijo daje 725.000 kubiknih čevljev svežega zraka na minuto. Ves zrak v obeh kletnih podstropij (nadstropij tu ne moremo reči) ter v prvih

spodnjih nadstropjih, se izmenja šestkrat na uro. Posledje je zunan obložen z apnecem in države Indiana in granitom s črtami od pokromnega jekla od 6. do 86. nadstropja. Vrhovna konic je obdana od stekla, aluminija in pokromnega jekla ter je ponoči razsvetljena od zunaj in od znotraj.

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popljuje in v slikah pokaže temeljna dela mehanike. Razloži vse natanko, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Pouči vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb, 576 strani, trdo vezana knjiga stane Samo \$1.98

KNJIGARNI Glas Naroda

216 West 18th Street New York